

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه - کابل

۰۷ می ۲۰۲۰

تحصیل کردگان گدا

جوانی با لباس فارغ تحصیلی، در اعتراض به بیکاری، در جاده نشسته و گدائی می‌کند. این عکس را چند بار در روزهای اخیر در فیسبوک دیدم. حس بسیار بدی به آدم می‌دهد و در عین حال به فکر و می‌دارد. برخی از درس‌خواندها و تحصیل کردگان نخبگان جامعه‌اند، در حد بزاعت سواد، تخصص و مهارت خود تلاش می‌ورزند حداقل بار دوش جامعه نباشند و گاه بیشتر از آنچه گرفته‌اند به خانواده، مردم و محیط خود پس بدهند. تحصیل کردگانی هستند که پیشگام می‌شوند، دست چند تائی دیگر را نیز می‌گیرند، ابتکار می‌کنند، خلاقیت به خرج می‌دهند و حتی فراتر از نیازهای شخصی بارهای بزرگ اجتماعی را نیز بدون ادعا و لاف و پتاق به دوش می‌کشند. اینان را در گذشته داشته‌ایم و امروز نیز داریم.

اما بنده اصلی درس‌خواندهای سنتی (ملاها) و عصری (مکتب و دانشگاه رفتگان) تنبل، گدامنش، پرمدها، بی‌تخصص، ناماهر و مفت‌خوراند. تعدادی از اینان شاید هزاران دالر معاش داشته باشند، پست‌های بلند داشته باشند و بار سنگین اسناد، شکم و القاب خود را برده نتوانند اما تهی و مفت‌خوار اند. هیچ کار با ارزشی در بدل نانی که می‌خورند انجام نمی‌دهند و چندان حرف شنیدنی و رفتار دیدنی را نمی‌توانید در آنان پیدا کنید. تعدادی از این تحصیل کردگان مقام را گدائی می‌کنند، کار را گدائی می‌کنند، نان را گدائی می‌کنند و وقتی مکتب را مفت خواندند، پوهنتون را مفت خواندند، نان لیلیه را مفت خوردند، بورسیه را مفت گرفتند فکر می‌کنند زندگی یک مفت‌گاه ناتمام است که یک طرف درس‌خواندها نشسته و ناز می‌فروشند و طرف دیگر دولت و دهقان و کارگر و کراچی‌وان و جامعه جهانی و سازمان‌های داخلی و خارجی‌اند که ناز می‌خرند و مفت مقام و کار و پول می‌دهند. این جماعت درس خوانده زیاداند و متأسفانه به دلیل افزایش کمیت و تغییر نکردن کیفیت تحصیل در دو دهه اخیر تعدادشان هر روز بیشتر می‌شود. در

میان این تحصیل‌کردگان مفلوک‌ترین آدم‌های وطن را می‌توانید پیدا کنید که غیر از تکبر و نالیدن هیچ چیزی در چانه ندارند. بیل و کلنگ زده نمی‌توانند، کار در فابریکه را کسر شأن می‌دانند، دکانداری از سطحشان پائین است. علم و مهارتشان هم در حدی نیست که در بازار برای خود جای پائی پیدا کنند.

در این وضعیت شاید تقصیر فردی دخیل باشد، اما بیشتر این تحصیل‌کردگان اگر محیط تربیتی و آموزشی خوب می‌داشتند حتماً بهتر از این می‌شدند. در واقع سیستم معیوب تربیه و تحصیل از یکسو و بازار ویران از سوی دیگر این گونه فرزندان ما را معیوب و ناتوان می‌کند.

علت هرچه باشد نمی‌توان از این واقعیت چشمپوشی کرد که گدائی در میان تحصیل‌کردگان بسیار بیشتر از تحصیل‌نکرده‌ها رایج است. تعداد مفت‌خواران در میان تحصیل‌کردگان نسبت به آدم‌های درس‌نخوانده یا کم‌خوانده بسیار بیشتر است. یکی به آن برادر بگوید لازم نیست تمثیل گدائی کنید، از لباس‌تان معلوم است که وابسته به بزرگترین قشر گدایان افغانستان اید.